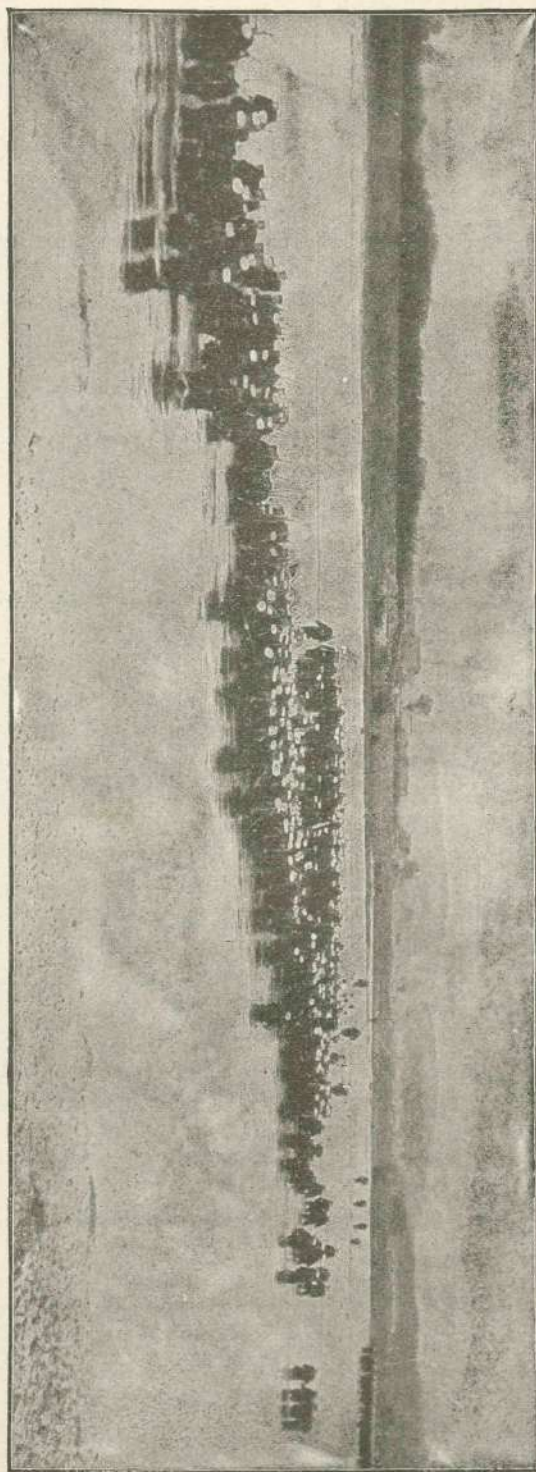

čas umori slavo, a večnost triumfira nad časom. In tako stopnjuje Petrarka svoj ideal: Koncem prvega

JAPONCI BREDEJO SKOZI REKO JALU.

cikla obožuje Lavro. — zemeljsko žensko, v drugem delu se povzpne do čistega ideala ženske, do čaščenja Marijinega devištva; slednjič pa se povzdigne

do vrhunca poezije, do slave božje. — Seveda pa niso vsi deli Petrarkovih poezij prav skladni s to veliko celoto. Mladostne poezije njegove so polne žareče erotike, katero je Prešeren sicer posnema, a je ni mogel doseči v njenem popolnem plamenu.

Bilo je nekaj, česar mi danes ne moremo umeti, da so pesnika, skoro izključno erotičnega, tako proslavljali. Papeži so ga odlikovali, knezi so hoteli ž njegovo prisotnostjo dati sijaj svojim dvorom, in tri mesta so tekmovala za čast, da ga venčajo z lovrom. Pariz in Napolj je prezrl, da je odlikoval Rim, kjer so ga na Kapitolu z veliko slovesnostjo venčali z lovrovim vencem za kralja pesnikov. Bil je pač častihlepen in samoljuben, da je zaželel takega čaščenja — a bilo je v duhu tedanje renesanške dobe, ki je oboževala vse stare klasične tradicije.

Petrarka je sodobnikom opeval viteški kult žene, kateri je bil takrat izraz omike in rahločutja nasproti posirovelim in odurnim vojnim navadam. Zato je našel toliko priznanja. A šel je predaleč v obožavanju ženske. Tudi njegovo življenje ni brez madeža. In tako vidimo, kako ga poleg erotične sentimentalnosti spremlja vedno tudi kesanje in želja po višjem, neminljivem. Bil je nemiren duh. Prepotoval ni le Italije, ampak Evropo od Prage do Holandske. Občeval je s cesarji, vojščaki, škofi, od vseh sprejet z največjo dobrohotnostjo. A žene ga v samoto, zakoplje se v knjige, pokori se za grehe in toži, da je v proslavljanju ničnih krasot zamudil višjega, plemenitejšega dela. Veliki ljubitelj klasicizma, ki je za visoke vsote kupoval stare rokopise, ki je svetu rešil in ohranil Varronove spise, zgodovino Plinijevo, drugo dekada Livijevo, pisma Ciceronova in dva njegova govora — ta gladki humanist se vrne k psalmom in k evangeliju. Ljubljenec dvorov, ki mu je življenje nudilo vso svojo opojnost, da jo kot privilegiranec človeške družbe pije do omamljenosti, se postji kot puščavnik, da izbriše grehe svoje mladostne pohotnosti. In nazadnje se zateče v samotni Arquà pri Benetkah. Menihi mu dajo sveta, kjer si sezida hišico. Papež ga vabi v Rim, on gre, a se vrne v samoto. Tu se izprehaja v zelenju, premišljuje svoje življenje ter piše svoje „Trionfi“. V noči od 18. na 19. julij, sedeč pri mizi v svoji delavnici do pozne ure, sklone belo glavo na odprto knjigo. Bile so „Izpovedi“ sv Avguščina. Glave ni več dvignil. Pesnik Lavre je bil mrtev.

Koliko jih je, ki se naslanjajo ob zvonkih, kot žamet mehkih verzih njegovih sonetov! A kdor njegove poezije ne sodi v tem celotnem okviru, ne pozna Petrarke. *Dr. E. Lampe.*

